

„Mom jedinom duševnom drugu“: Pisma Jakova Gotovca Ambri Novaku u Muzeju hvarske baštine¹

Maja MILOŠEVIĆ CARIĆ

Sveučilište u Splitu
Umjetnička akademija
Zagrebačka 3
HR 21000 Split
majamilose@gmail.com

UDK 78.071.1.Gotovac, J.(044)“192”
Prethodno priopćenje / Preliminary Paper
Primljeno / Received: 8.12.2025.
Prihvaćeno / Accepted: 3.3.2026.

Sažetak

U ovome radu predstavljen je korpus pisama Jakova Gotovca upućenih Ambri (Ambrozu) Novaku, nastalih u razdoblju od 1920. do 1925. godine i sačuvanih mahom u Muzeju hvarske baštine (MHB, sign. GF 9.4), kao vrijedan izvor za mikropovijest hrvatskoga glazbenog života neposredno nakon Prvoga svjetskog rata. Pisma svjedoče o intenzitetu njihova prijateljskog i profesionalnog odnosa te o generacijskoj povezanosti unutar koje se oblikuju estetički nazori, promišljaju pitanja skladateljskog i izvođačkog djelovanja, razmatraju izdavačke mogućnosti te razmjenjuju informacije o koncertnim prilikama, recepciji suvremenih strujanja i širem glazbenom životu između Splita, Beča i Zagreba. U prilogu se donose diplomatske transkripcije i faksimili četiriju Gotovčevih pisama sačuvanih u Muzeju hvarske baštine, uz uvrštenje jednoga izgubljenog, poznatoga isključivo iz ranije objave, čime se zaokružuje cjelina danas dostupne korespondencije.

KLJUČNE RIJEČI: Jakov Gotovac, Ambro (Ambroz) Novak, korespondencija, hrvatska glazbena povijest, međuratno razdoblje, arhivski izvori, Muzej hvarske baštine

1 Ovaj rad nastao je u sklopu projekta NPOO-a IP-UNIST-57, *Naslijeđe u procesu / Heritage in Progress* (akronim: HIP UMAS).

„Ti znaš, da si ti moj jedini duševni drug...“ – tim se riječima Jakov Gotovac (Split, 1895. – Zagreb, 1982.), u pismu iz Splita 9. kolovoza 1920. obraća Ambri (Ambrozu) Novaku (Hvar, 1899. – Split, 1947.), otkrivajući gustoću jedne mladenačke, ali intelektualno i umjetnički vrlo ozbiljne povezanosti, koja je istodobno prijateljska, estetička i profesionalna. Premda po obujmu skroman, korpus Gotovčevih pisama Novaku, sačuvan u Muzeju hvarske baštine u Hvaru (MHB, sign. GF 9.4), predstavlja dragocjen izvor za razumijevanje mikropovijesti hrvatske glazbene scene neposredno nakon Prvog svjetskog rata: u njemu se zrcale planovi studija i karijere, čitateljske, slušateljske i skladateljske preokupacije, stavovi prema moderni i impresionizmu, kao i sasvim praktična pitanja glazbenog života – od prepisivanja i slanja rukopisa do pregovora s nakladnikom i razmjene informacija o izvedbama.

Premda je Gotovac danas čvrsto upisan u kanon hrvatske glazbe 20. stoljeća, adresat ovih pisama – Ambro Novak – ostao je u velikoj mjeri izvan šire stručne recepcije i kulturno-povijesne memorije, čak i u sredinama u kojima je djelovao.² Novak, rođeni Hvaranin, po profesiji sudac, u razdoblju mladosti (otprilike između 1916. i 1925.) iskazao se kao svestran glazbenik: violinist i zborovođa, skladatelj, pri čemu je najveći dio svojih kritika i osvrtava objavljivao u splitskom dnevniku *Novo doba*, sustavno prateći splitsku glazbenu scenu ranih 20-ih godina 20. stoljeća.³ Sačuvani programi, novinski isječci i rukopisne muzikalije svjedoče i o njegovim nastupima (osobito u Zadru u gimnazijskim godinama), o skladateljskom radu usmjerenom prema manjim formama (klavirske minijature, solo pjesme, zborovi) te o iznimnoj erudiciji i ambiciji u području glazbenog mišljenja – što potvrđuje i bilježnica s njegovim rukopisnim bilješkama iz pročitane literature na nekoliko stranih jezika.

Upravo ta širina Novakovih interesa i energija njegova ranog djelovanja čine ga ključnim sugovornikom u korespondenciji s Gotovcem: pisma nisu tek dokument prijateljstva, nego i

prozor u jednu generacijsku mrežu u kojoj se oblikuju estetički stavovi, potiču izdavački pothvati, posreduju izvedbene prilike i održava osjećaj zajedničkog (neonacionalnog glazbenog) smjera. S obzirom na njihov sadržaj, koji upućuje na kontinuiranu i živu razmjenu, razumno je pretpostaviti da je riječ tek o fragmentu nekoć opsežnije korespondencije. Izvjesno je da su postojali i Novakovi odgovori, kao i dodatna Gotovčeva pisma, čiji se trag zasad ne nalazi. Ta okolnost upućuje na mogućnost da bi se dijelovi ove prekinute korespondencijske cjeline mogli nalaziti u drugim arhivskim zbirkama, osobito u Gotovčevoj ostavštini, što otvara konkretan prostor za daljnja arhivska i komparativna istraživanja.

U ovoj se prigodi u Prilogu donose diplomatičke transkripcije i faksimili Gotovčevih četiriju pisama, kronološki poredanih, koji se čuvaju u Novakovoj ostavštini (vidi: Pisma br. 1, 2, 4 i 5): dva iz Splita (29. srpnja i 9. kolovoza 1920.), jedno iz Beča (22. siječnja 1921.) te jedno iz Zagreba (16. svibnja 1925., pisano pisačom mašinom). U nastojanju da se obuhvati cjelina danas poznatih pisama, uključen je i prijepis još jednoga pisma iz Beča (8. siječnja 1921.), poznatoga isključivo iz ranije objave,⁴ jer mu u Novakovu fondu više nema traga (vidi: Pismo br. 3). Korespondencija, nastajala između Splita, Beča i Zagreba, ocrtava vremenski i prostorni raspon njihova odnosa: od splitskoga razdoblja i Gotovčeva odlaska na studij, preko bečke profesionalne afirmacije, do zagrebačkog pisma iz 1925. u kojem Gotovac već izrijekom spominje Novakovu „šutnju“ i njegovo imenovanje sudcem, registrirajući tako promjenu u životnoj i profesionalnoj putanji svojega prijatelja.

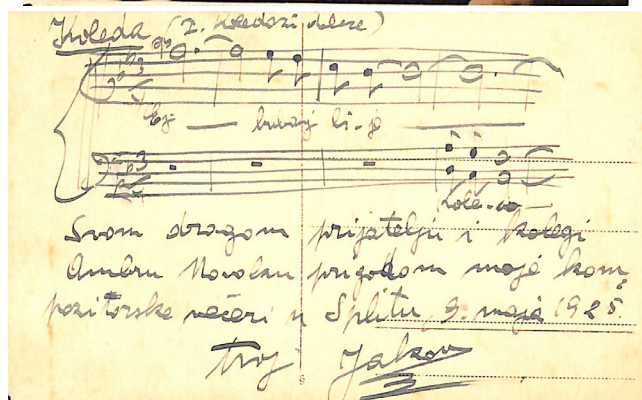
Uz korespondenciju sačuvana je i fotografija Jakova Gotovca, priložena pismu od 16. svibnja 1925., na čijoj je poledini vlastoručno ispisana posveta Ambri Novaku kao zahvala za njegove kritičke osvrtne na Gotovčevu kompozitorsku večer održanu u Splitu 9. svibnja iste godine, uz notni incipit *Kolede* za zbor i orkestar, praišvedene tom prigodom. U istome pismu Gotovac zahvaljuje Novaku na „krasnim člancima“ u kojima je znao „prikazati na izvrstan način i mene i cijeli naš mlado-kompozitorski pokret“, ističući da je ono što je sam „htio muzikom donijeti“ Novak ostvario svojim „izvršnim prikazom“ (vidi: Pismo br. 5). Fotografija s posvetom stoga nije tek osobni znak pažnje, nego materijalni izraz te zahvalnosti i dokument

2 O Novakovu izvođačkom, skladateljskom i publicističkom djelovanju te o njegovoj ostavštini u Muzeju hvarske baštine, koja je tek u novije vrijeme postala predmetom sustavnijeg muzikološkog interesa, detaljnije vidi: Maja MILOŠEVIĆ CARIĆ: Ostavština Ambre (Ambroza) Novaka u Muzeju hvarske baštine: pregled građe kao rana skica njegova izvođačkog, skladateljskog i kritičarskog profila, *Prilozi povijesti otoka Hvara XIV* (2019), 213–247. U tom su članku objavljene i transkripcije Gotovčevih pisama, koja se u ovom prilogu donose zajedno s pripadajućim faksimilima, u kontekstu obljetničkog izdanja u čast skladatelju.

3 Usp. Ivana TOMIĆ FERIĆ – Maja MILOŠEVIĆ CARIĆ: The Activity of Ambro Novak (1899-1947) in the Field of Music Criticism: Contemporary Readings and Reflections, u: *Umrežavanje glazbom u 'dugom 19. stoljeću' = Musical Networking in the 'Long 19th Century'*, ur. Vjera Katalinić, Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2023, 219–235.

4 Većinu danas poznatih pisama Jakova Gotovca upućenih Ambri Novaku objavio je Šimun Jurišić u radu Jakov Gotovac i Split, *Crkva u svijetu* 29/3 (1994), 323–328, donoseći njihove transkripcije u okviru kraćeg prikaza Gotovčeva splitskog razdoblja. U toj objavi, međutim, nije uključeno pismo od 29. srpnja 1920. niti su doneseni faksimili izvornika i cjelovita arhivska identifikacija jedinice u kojoj se korespondencija čuva. S druge strane, Jurišić donosi i transkript jednoga pisma koje je danas izgubljeno, pa njegov prijepis ostaje jedini trag toga dokumenta (vidi Prilog: Pismo br. 3).

profesionalne povezanosti dvojice prijatelja. U tom smislu, sačuvana Gotovčeva pisma Novaku, premda malobrojna, svjedoče o intenzitetu njihova odnosa te upućuju na potrebu daljnjih arhivskih istraživanja i pronalaženja dodatnih dokumenata koji bi omogućili potpuniju rekonstrukciju njihove korespondencijske cjeline i preciznije sagledavanje njihove osobne i profesionalne povezanosti.

Slika 1. Na fotografiji: Jakov Gotovac, uz vlastoručnu posvetu Ambri Novaku (poledina), svibanj 1925. (MHB, sign. GF 9.4/4)

Izvori

Ostavština Ambroza Novaka: Pisma Jakova Gotovca, sign. GF 9.4, Muzej hvarske baštine, Hvar.

Bibliografija

JURIŠIĆ, Šimun: Jakov Gotovac i Split, *Crkva u svijetu* 29/3 (1994), 323–328.

MILOŠEVIĆ CARIĆ, Maja: Ostavština Ambre (Ambroza) Novaka u Muzeju hvarske baštine: pregled građe kao rana skica njegova izvođačkog, skladateljskog i kritičarskog profila, *Prilozi povijesti otoka Hvara* XIV (2019), 213–247.

TOMIĆ FERIĆ, Ivana – MILOŠEVIĆ CARIĆ, Maja: The Activity of Ambro Novak (1899–1947) in the Field of Music Criticism: Contemporary Readings and Reflections, u: *Umrežavanje glazbom u 'dugom 19. stoljeću' = Musical Networking in the 'Long 19th Century'*, ur. Vjera Katalinić, Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2023, 219–235.

PRILOZI
Transkripcije i faksimili pisama Jakova Gotovca Ambri Novaku

1. Pismo iz Splita, 29. srpnja 1920.
 (MHB, sign. GF 9.4/1, rukopis)

Dragi Ambro!

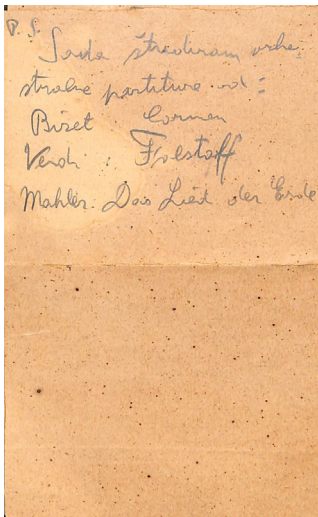
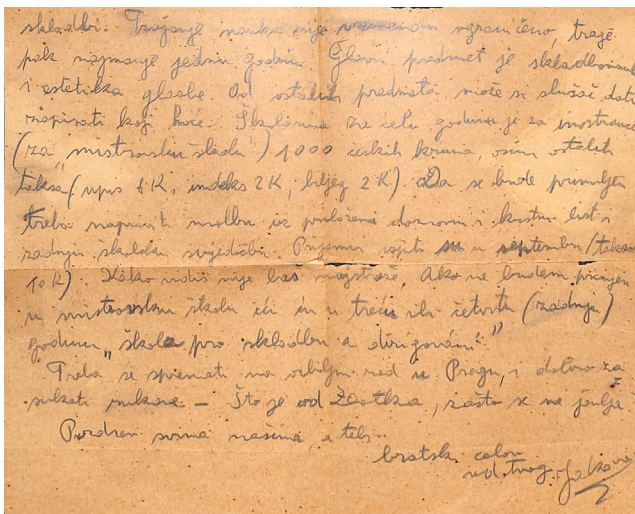
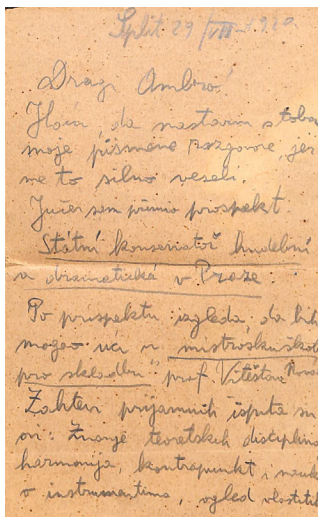
Hoću da nastavim s tobom ove pismene razgovore, jer me to silno veseli. Jučer sam primio prospekt Státní konservatoř hudební [u dramaturká] v Praze: Po prospektu izgleda, da bih mogao ući u „[mistrovsku] školu pro skladbu“ prof. Vítězslava Nováka.

Zahtevi prijavnih ispita su ovi: Znanje o teoretskim disciplinama, harmonija, kontrapunkt i nauka o instrumentima, ogled vlastitih skladbi. Trajanje nauka nije vremenom ograničeno, traje pak najmanje jednu godinu. Glavni predmet je skladbovan[ka] i estetika glazbe. Od ostalih predmeta može si slušač dati (za „mistrovsku školu“) 1000 čeških kruna, osim ostalih taksa (upis 8K, indeks 2K, biljeg 2K). Da se bude primljen treba napraviti molbu uz priloženi domovni i krstni list i zadnju školsku svjedočbu. Prijamni ispiti su u septembru (taksa 10K). Kako vidiš nije baš najstrože. Ako ne budem primljen u mistrovsku školu ići ću u treću ili četvrtu (zadnju) godinu „škola pro skladbu a dirigování“.

Treba se spremati na ozbiljni rad u pragu i dobro zasukat rukave. – Što je od Zlatka, zašto se ne javlja?

Pozdrav svim našima, a tebi bratski celovi od tvog Jakova

P. S. Sada študiram neke strane partiture od:
Bizet: Carmen
Verdi: Falstaff
Mahler: Das Lied [von] der Erde

Faksimil 1. Pismo Jakova Gotovca Ambri Novaku, Split, 29. srpnja 1920. (MHB, sign. GF 9.4/1)

2. Pismo iz Splita, 9. kolovoza 1920.

(MHB, sign. GF 9.4/2, rukopis)

Preleni Ambro!

Da ti pravo kažem veoma me žalosti pojava kod tebe, što nisi našao shodnim da na moja poslednja dva, tri pisma odgovoriš. Ti znaš, da si ti moj jedini duševni drug, pak kad nam nije moguće da fizički skupa drugujemo, a ono nastojmo barem (koliko je moguće) sredstvima ministra Drinkovića, tj. preko pošte. 'Nihil novi sub sole' tj. ništa se nije dogodilo, jer šta hoćeš brate i pobrate, da se dogodi, kad sunce lepo sije, more se lelije, vino se pije, ljubav se smije itd. (neka nastavi Paitoni...)

Ipak jedna novost: Ja ti idem definitivno u Beč. Našao sam nekakvog mecenu u osobi Milana Obuljana, vlasnika 'Edition Slave'. Idem na bečki konzervatorij i ujedno kao nekavi muzički referent njegovog nakladnog zavoda. Imat ću pristojnu plaću i razne 'Freikarte' za teatar i koncerte. I tako ti moja muzička karijera počinje u Beču (samo da ne dospije u Sućurcu). Sem toga aranžirat ćemo koncerte sa orkestrom itd. itd.

Ovih dana sam proštudirao 'klavieraussug' i orkestralnu partituru Debussyeve opere 'Pelléas et Mélisande'; moram ti priznati da mi je uz sve opravdane teorije impresionizma ostavila veoma hladni dojam. Ženijalnost i savremenost tog dela je velika, ali moramo ga se čuvati kao slatkog otrova za razvoj naše muzike.

Prilazem ti program i moju kritiku koncerta srpskog tenoriste Mijatovića, to je 'vaistinu' umetnik iako ga je svetski forum (London, Pariz itd.) malo učinio konvencionalnim. Prekosutra pleše Renata pl. Miletić uz sudelovanje pianiste Gruss-Katkića; na programu su i tri tačke iz Debussyeve suite 'Children's lower'. U nakladi 'Edition Slave' početi će da izlazi: Zborna biblioteka glazbenog društva 'Guslar' u Splitu. Prvi svezak je: Josip Hatze: Jugoslavenske narodne pesme za mešoviti hor, a drugi svezak moja: Dva scherza. Oprema će biti lepa a tiskati ćemo i dionice.

Uveren sam, daje i tebi dosta čitat, a kamo li meni pisat, pak te najprijateljskije pozdravljam, nadom da titulus i uvod mog pisma neće biti opravdan.

Zdravstvuj tvom Jakovu

Faksimil 2. Pismo Jakova Gotovca Ambri Novaku, Split, 9. kolovoza 1920. (MHB, sign. GF 9.4/2)

Split 9. Avgusta 1920.

Preleni Ambro!

Da ti pravo kažem veoma me žalosti pojava kod tebe, što nisi našao shodnim da na moja poslednja dva, tri pisma odgovoriš. Ti znaš, da si ti moj jedini duševni drug, pak kad nam nije moguće da fizički skupa drugujemo, a ono nastojmo barem (koliko je moguće) sredstvima ministra Drinkovića, tj. preko pošte. 'Nihil novi sub sole' tj. ništa se nije dogodilo, jer šta hoćeš brate i pobrate, da se dogodi, kad sunce lepo sije, more se lelije, vino se pije, ljubav se smije itd. (neka nastavi Paitoni...)

Ipak jedna novost: Ja ti idem definitivno u Beč. Našao sam nekakvog mecenu u osobi Milana Obuljana, vlasnika 'Edition Slave'.

»Edition Slave«. Idem na bečki konzervatorij i ujedno kao nekavi muzički referent njegovog nakladnog zavoda. Imat ću pristojnu plaću i razne 'Freikarte' za teatar i koncerte. I tako ti moja muzička karijera počinje u Beču (samo da ne dospije u Sućurcu). Sem toga aranžirat ćemo koncerte sa orkestrom itd. itd.

Ne treba ti opominati, da me ne to slaba novost, jer 'muzički centar' naša mnogo toga videti, ali i maniti. —

Ovih dana sam proštudirao 'klavieraussug' i orkestralnu partituru Debussyeve opere 'Pelléas et Mélisande'; moram ti priznati da mi je uz sve opravdane teorije impresionizma ostavila veoma hladni dojam. Ženijalnost i savremenost tog dela je velika, ali moramo ga se čuvati kao slatkog otrova za razvoj naše muzike. —

Prilazem ti program i moju kritiku koncerta srpskog tenoriste Mijatovića, to je 'vaistinu' umetnik iako ga je svetski forum (London, Pariz itd.) malo učinio konvencionalnim. Prekosutra pleše Renata pl. Miletić uz sudelovanje pianiste Gruss-Katkića; na programu su i tri tačke iz Debussyeve suite 'Children's lower'. U nakladi 'Edition Slave' početi će da izlazi: Zborna biblioteka glazbenog društva 'Guslar' u Splitu. Prvi svezak je: Josip Hatze: Jugoslavenske narodne pesme za mešoviti hor, a drugi svezak moja: Dva scherza. Oprema će biti lepa, a tiskati ćemo i dionice.

Uveren sam, daje i tebi dosta čitat, a kamo li meni pisat, pak te najprijateljskije pozdravljam, nadom da titulus i uvod mog pisma neće biti opravdan.

Zdravstvuj tvom Jakovu

Jakov

3. Pismo iz Beča, 8. siječnja 1921.⁵

Dragi Ambro!

Napokon danas dobih odgovor od tebe u pismu od 29/XII minuvše godine. Nastojati ću da ti odgovorim na sve.

Ja učim na Staat-Akademiji für Musik und darstellende Kunst kontrapunkt kod poznatog njemačkog lieder-komponiste Josefa Marxa a tek dogodine ću ući u Kapellemeisterschule.. Direktor Löwe je rekao o meni: „Der junge kann viel, aber noch nicht alles.“; dakle treba pretrčati nekoliko tuceta 'fuga'. (Dobru zabavu jin želim!)

Kod 'E. S.' imam dosta posla, a plaća mi je 4000 a. k. i 1000 a. k. mogu mjesečno naručiti muzikalija na račun Obuljena. Naravski da tvoje stvari dolaze u tisak, ali honorar je za sve komponiste bez razlike 15% od prodajne cijene pojedine kompozicije. Tvoj ću zbor preraditi čim dobijem malo slobodnog vremena, a za sada bih te molio da mi pošalješ tu tvoju novu 'Uspavanku' i one prve pjesme 'Ašikovanja', ali ne sve nego one najbolje. Tvoje ženske zborove zatražio sam od Baranovića, da mi ih pošalje.

Nakon toga pošalji mi 'Baladu' (sa kopertinom) i napravi kakovu laku klavirsku stvar. Malo pomalo sve će ići.

Preporučam Respighi-a, a papir ću ti poslati preko 'E. S.'. Za danas dosta, jer se u ovom velikom gradu ne može vreme gubiti.

Grüße dich Gott, liber Freund und ocsh pitt kavu sa mnogo pozdrava od tvoga

Jakova

4. Pismo iz Beča, 22. siječnja 1921.

(MHB, sign. GF 9.4/3, strojopis)

Dragi Ambro!

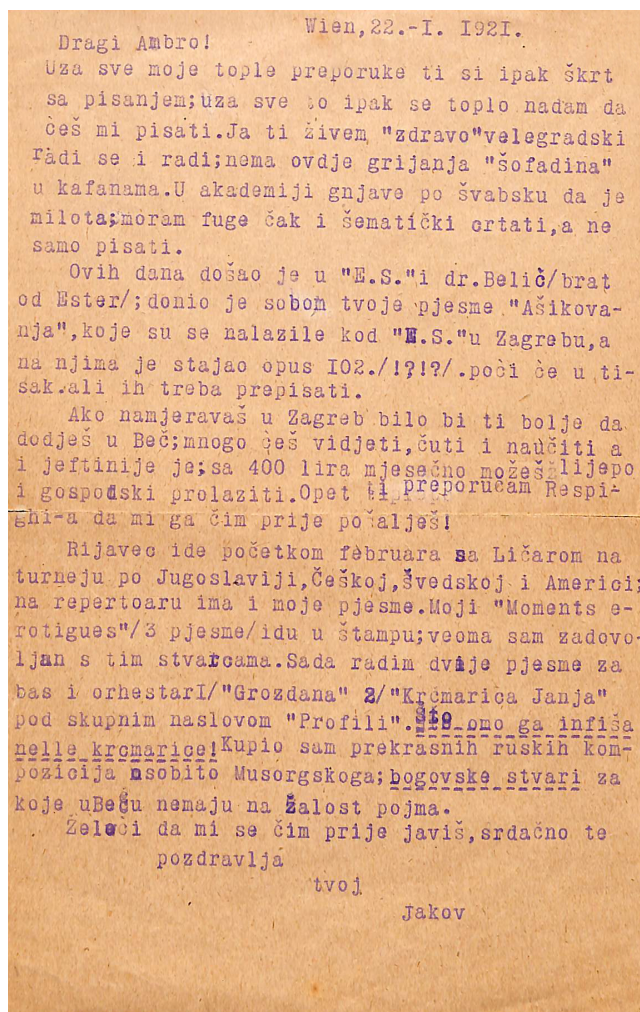
Uza sve moje tople preporuke ti si ipak škrt sa pisanjem; uza sve to ipak se toplo nadam da ćeš mi pisati. Ja ti živim 'zdravo' velegradski, radi se i radi; nema ovdje grijanja 'šofadina' u kafanama. U akademiji gnjave po švabsku daje milota; moram fuge čak i šematički crtati, a ne samo pisati. Ovih dana došao je u 'E. S.' i dr. Belić (brat od Ester); donio je sobom tvoje pjesme 'Ašikovanja', koje su se nalazile kod 'E. S.' u Zagrebu, a na njima je stajao opus 102. (!?!), poći će u tisak, ali ih treba prepisati.

Ako namjeravaš u Zagreb, bilo bi ti bolje da dođeš u Beč; mnogo ćeš vidjeti, čuti i naučiti, a i jeftinije je; sa 400 lira mjesečno možeš lijepo i gospodski prolaziti. Opet ti

preporučam Respighi-a da mi ga čim prije pošalješ. Rijavec ide početkom februara sa Ličarom na turneju po Jugoslaviji, Češkoj, Švedskoj i Americi; na repertoaru ima i moje pjesme. Moji 'Moments erotiques' (tri pjesme) idu u štampu; veoma sam zadovoljan s tim stvarcima. Sada radim dvije pjesme za bas i orkestar i ('Grozdana') 'Krčmarica Janja' pod skupnim naslovom 'Profili'. Što omo ga infiča nelle krčmarice! Kupio sam prekrasnih ruskih kompozicija osobito Musorgskoga; bogovske stvari za koje u Beču nemaju na žalost pojma.

Želeći da mi se čim prije javiš, srdačno te pozdravlja

Tvoj Jakov

Faksimil 3. Pismo Jakova Gotovca Ambri Novaku, Beč, 22. siječnja 1921. (MHB, sign. GF 9.4/3)

5 Pismo poznato prema objavi u: Š. JURIŠIĆ: Jakov Gotovac i Split, 325; u Novakovu fondu danas nije sačuvano.

5. Pismo iz Zagreba, 16. svibnja 1925.

(MHB, sign. GF 9.4/4, strojopis)

Dragi moj Ambro!

Evo došlo je vrijeme, da ti se javim ponovo u novom mojem pismu, i ako si ti do sada sa svojom intenzivnom šutnjom mene sprečavao da ti se češće, po običaju, javljam. Poznato ti je po čestim koncertima Maje de Strozzi u Zagrebu, Ljubljani, Pragu, Karlovcu itd. da te mi nismo nipošto zaboravili, ali ti sa tvojom šutnjom nas jesi. Ne vjerujem daje bilo kakvih razloga među nama, koji su se mogli označiti kao kakova nesuglasica; barem ja se u tom pogledu osjećam potpuno miran.

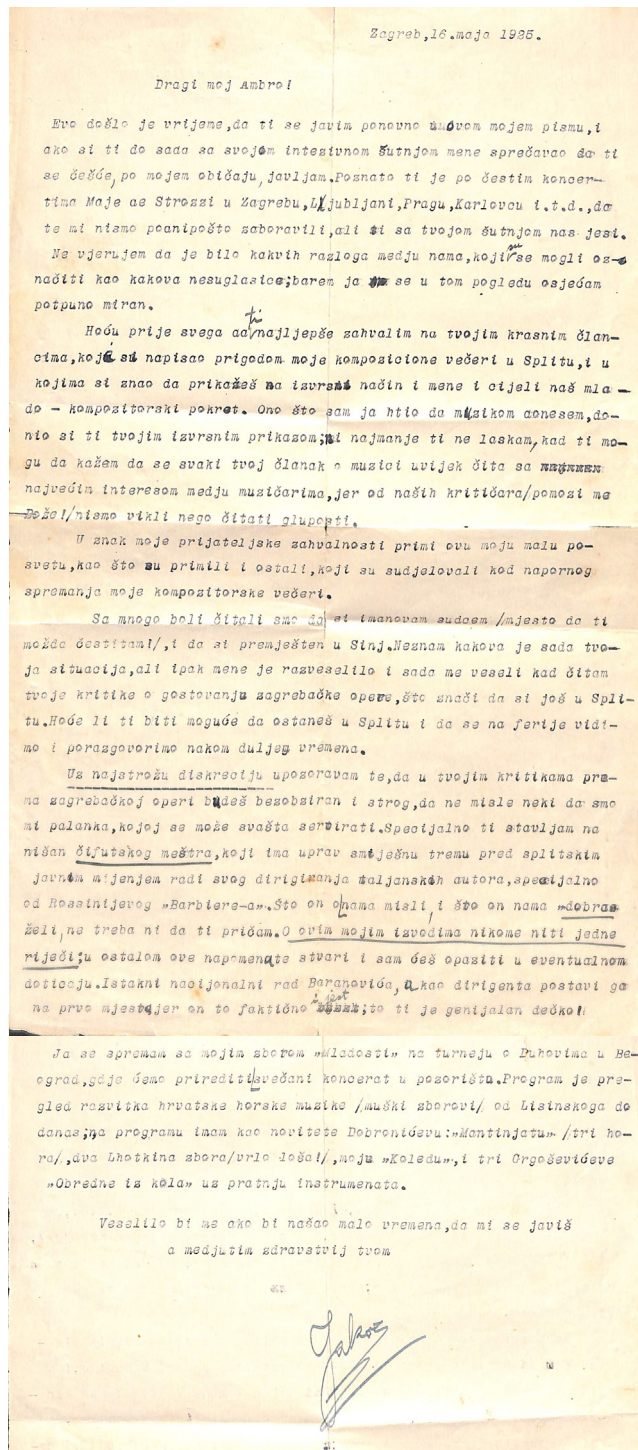
Hoću prije svega da ti najljepše zahvalim na tvojim krasnim člancima, koje si napisao prigodom moje kompozici- one večeri u Splitu, i u kojima si znao da prikažeš na izvrstan način i mene i cijeli naš mlado-kompozitorski pokret. Ono što sam ja htio da muzikom donesem, donio si ti tvojim izvr- snim prikazom; ni najmanje ti ne laskam, kad ti mogu da kažem da se svaki tvoj članak o muzici uvijek čita sa naj- većim interesom među muzičarima, jer od naših kritičara (pomози me Bože!) nismo vikli nego čitati gluposti.

U znak moje prijateljske zahvalnosti primi ovu moju posvetu, kao što su primili i ostali, koji su sudjelovali kod napornog spremanja moje kompozitorske večeri.

Sa mnogo boli čitali smo da si imenovan sudcem (mjesto da ti možda čestitam!), i da si premješten u Sinj. Ne znam kakova je sada tvoja situacija, ali ipak mene je razvese- lilo i sada me veseli kad čitam tvoje kritike o gostovanju zagrebačke opere, što znači da si još u Splitu. Hoće li ti biti moguće da ostaneš u Splitu i da se na ferije vidimo i porazgovorimo nakon duljeg vremena?

Uz najstrožu diskreciju upozoravam te, da u tvojim kriti- kama prema zagrebačkoj operi budeš bezobziran i strog, da ne misle neki da smo mi palanka kojoj se može svašta servirati. Specijalno ti stavljam na nišan čifutskog meštra, koji ima uprav smiješnu tremu pred splitskim javnim mije- njem radi svog dirigiranja talijanskih autora, specijalno od Rossinijevog 'Barbiera-a'. Što on o nama misli, i što on nama 'Dobro' želi, ne treba ni da ti pričam. O ovim mojim izvadima nikome niti jedne riječi; uostalom ove napo- menute stvari i sam ćeš opaziti u eventualnom doticaju. Istakni nacionalni rad Baranovića, a kao dirigenta postavi ga na prvo mjesto, jer on to faktički i jest; to ti je genijalan dečko! Ja se spremam sa mojim zborom 'Mladosti' na tur- neju o Duhovima u Beograd, gdje ćemo prirediti svečani koncert u pozorištu. Program je pregled razvitka hrvat- ske horske muzike (muški zborovi) od Lisinskoga do danas; na programu imam kao novitete Dobroničevu 'Mantinjatu'

(tri hora), dva Lhotkina zbora (vrlo loša), moju 'Koledu' i tri Grgoševićeve 'Obredne iz kola' uz pratnju instrumenata. Veselilo bi me ako bi našao malo vremena, da mi se javiš, a međutim zdravstvuj tvom Jakovu

Faksimil 4. Pismo Jakova Gotovca Ambri Novaku, Zagreb, 16. svibnja 1925. (MHB, sign. GF 9.4/4)

Summary

“To My Only Kindred Spirit”: Letters from Jakov Gotovac to Ambro Novak at the Hvar Heritage Museum

This paper presents a corpus of letters written by Jakov Gotovac (1895-1982) to Ambro (Ambroz) Novak (1899-1947) between 1920 and 1925, preserved predominantly in the Museum of Hvar Heritage (MHB, call no. GF 9.4). Novak, a native of Hvar and a jurist by profession, was in his youth active as a violinist, choirmaster, composer, and music critic, contributing regularly to the Split daily press (*Novo doba*). Although he has remained largely outside the broader canon of Croatian music history, the preserved sources and correspondence in his archival collection reveal his role as an important interlocutor within the musical circles of the early 1920s.

The letters constitute a valuable source for the microhistory of Croatian musical life in the period immediately following the First World War. They testify to the intensity of Gotovac's personal and professional relationship with Novak and illuminate a broader generational network in which aesthetic positions were articulated, compositional and performative issues discussed, publishing initiatives considered, and information exchanged about concert life, contemporary musical trends, and the cultural dynamics connecting Split, Vienna, and Zagreb.

The appendix includes diplomatic transcriptions and facsimiles of four letters preserved in the Museum of Hvar Heritage, as well as the transcription of one additional letter known only from an earlier publication and no longer extant in Novak's archival collection, thereby completing the body of correspondence currently available for scholarly research.

KEYWORDS: *Jakov Gotovac, Ambro (Ambroz) Novak, correspondence, Croatian music history, interwar period, archival sources, Museum of Hvar Heritage*